

KOMMISSIONENS DIREKTIV 2004/72/EG

av den 29 april 2004

om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG när det gäller godtagen marknadspraxis, definition av insiderinformation rörande råvaruderivat, upprättande av förteckningar över personer som har tillgång till insiderinformation, anmälan av transaktioner som utförs av personer i ledande ställning och rapportering av misstänkta transaktioner

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/6/EG av den 28 januari 2003 om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmissbruk)⁽¹⁾, och särskilt artikel 1.1 andra stycket och artikel 1.2 a samt artikel 6.10 fjärde, femte och sjunde strecksatserna i detta,

efter att ha inhämtat tekniska råd från Europeiska värdepapperstillsynskommittén⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Det krävs att marknadsaktörerna är rättvisa och effektiva för att inte skada normala marknadsaktiviteter och marknadsintegriteten. I synnerhet kan marknadspraxis som hindrar samspelet mellan utbud och efterfrågan genom att begränsa möjligheten för andra marknadsaktörer att reagera på transaktioner i högre grad riskera marknadsintegriteten och är därför mindre trolig att godtas av de behöriga myndigheterna. Däremot är det mer sannolikt att marknadspraxis som stärker likviditeten godtas än marknadspraxis som minskar likviditeten. Det är mindre troligt att marknadspraxis som bryter mot regler och föreskrifter som utformats för att förhindra marknadsmissbruk, eller uppföranderegler godtas av de behöriga myndigheterna. Eftersom marknadspraxis förändras snabbt i takt med investerarnas behov måste de behöriga myndigheterna vara uppmärksamma på ny, framträdande marknadspraxis.

(2) Öppenhet vad gäller marknadspraxis från marknadsaktörernas sida är avgörande vid de behöriga myndigheternas bedömning om huruvida en viss marknadspraxis kan godtas. Ju mindre öppen viss praxis är, desto mer sannolikt är det att den inte godtas. Praxis på andra marknader än reglerade marknader kan av strukturella skäl vara mindre öppen än liknande praxis på reglerade marknader. Sådan praxis skall i sig själv inte betraktas som oacceptabel av de behöriga myndigheterna.

(3) Viss marknadspraxis på en given marknad får inte riskera marknadsintegriteten på andra direkt eller indirekt närliggande marknader i gemenskapen, oavsett om dessa marknader är reglerade eller inte. Därav följer att ju högre risk marknadsintegriteten utsätts för på en närliggande marknad i gemenskapen, desto mindre sannolikt är det att denna praxis godtas av de berörda myndigheterna.

(4) När de behöriga myndigheterna överväger om viss marknadspraxis bör godtas bör de samråda med andra behöriga myndigheter, särskilt i de fall det finns jämförbara marknader. Det kan dock finnas omständigheter då marknadspraxis kan anses vara godtagbar på en särskild marknad, men oacceptabel på en annan jämförbar marknad i gemenskapen. Om det finns skillnader mellan marknadspraxis som är accepterad i en medlemsstat, men inte i en annan, kan detta tas upp i Europeiska värdepapperstillsynskommittén för att man skall komma fram till en lösning. När det gäller de behöriga myndigheternas beslut om att godta viss praxis bör de se till att det förekommer samråd med och att det finns en hög grad av öppenhet gentemot marknadsaktörerna och slutkunderna.

(5) Det är väsentligt för marknadsaktörerna på derivatmarknader där de underliggande tillgångarna inte är finansiella instrument att få ökad visshet om rättsläget när det gäller vad som utgör insiderinformation.

(6) Att emittenter, eller personer som handlar på deras vägnar eller för deras räkning, upprättar förteckningar över personer som arbetar för dem, antingen det föreligger ett anställningsförhållande eller inte, och som har tillgång till insiderinformation som är direkt eller indirekt hänförlig till emittenten är en värdefull åtgärd för att skydda marknadsintegriteten. Dessa förteckningar kan vara till nytta för emittenterna och andra vid kontroll av flödet av sådan insiderinformation, och de kan därigenom uppfylla sina förpliktelser att se till att information hålls konfidentiell. Dessutom kan dessa förteckningar vara ett användbart instrument för de berörda myndigheterna när de övervakar tillämpningen av lagstiftningen om marknadsmissbruk. Det är

⁽¹⁾ EUT L 96, 12.4.2003, s. 16.

⁽²⁾ Europeiska värdepapperstillsynskommittén inrättades genom kommissionens beslut 2001/527/EG av den 6 juni 2001, EGT L 191, 13.7.2001, s. 43.

nödvändigt att emittenter och behöriga myndigheter kan konstatera vilken information en person med insyn har tillgång till och när denne fick tillgång till informationen. Den tillgång till insiderinformation som är direkt eller indirekt hänförlig till emittenten som de personer som förekommer på förteckningen har påverkar inte deras skyldighet att avstå från insiderhandel på grundval av insiderinformation enligt definitionen i direktiv 2003/6/EG.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

(Definitioner)

Vid tillämpning av artikel 6.10 i direktiv 2003/6/EG används följande definitioner:

- (7) Anmälan av transaktioner som utförs av personer i ledande ställning hos en emittent för egen räkning, eller av dem närstående personer, är inte enbart värdefull information för marknadsaktörerna, utan är också ytterligare ett medel för de behöriga myndigheterna att övervaka marknaderna. Ledande befattningshavares skyldighet att anmäla transaktioner påverkar inte deras skyldighet att avstå från all insiderhandel enligt definitionen i direktiv 2003/6/EG.
- (8) Anmälan av transaktioner bör ske i enlighet med de föreskrifter om överföring av personuppgifter som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter.
- (9) Rapportering av personer som yrkesmässigt utför transaktioner med finansiella instrument om misstänkta transaktioner till den behöriga myndigheten kräver tillräckliga indikationer på att transaktionerna kan utgöra marknadsmissbruk, dvs. transaktioner där det finns rimliga skäl att misstänka att det rör sig om insiderhandel eller otillbörlig marknadspåverkan. Vissa transaktioner kan i sig verka fria från misstankar, men uppvisa indikationer på möjligt marknadsmissbruk om de betraktas tillsammans med andra transaktioner, visst handlande eller annan information.
- (10) Detta direktiv respekterar de grundläggande rättigheterna och iakttar de principer som bland annat erkänns i Europeiska unionens stadga om grundläggande rättigheter och i artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna.
- (11) De åtgärder som föreskrivs i detta direktiv är förenliga med Europeiska värdepapperskommitténs ståndpunkt.

1. personer i ledande ställning hos en emittent: fysiska personer som är
 - a) medlemmar av emittentens administrations-, lednings- eller kontrollorgan, eller
 - b) en ledande befattningshavare, som inte är medlem av de organ som anges i punkt a, och som har regelbunden tillgång till insiderinformation som är direkt eller indirekt hänförlig till emittenten och som har befogenhet att fatta beslut på ledningsnivå som påverkar emittentens framtida utveckling och affärsutsikter.
2. närstående person till en person i ledande ställning hos en emittent av finansiella instrument:
 - a) make/maka till personen i ledande ställning, eller partner till denna person som i nationell rätt likställs med make/maka,
 - b) i enlighet med nationell rätt barn som personen i ledande ställning har vårdnaden om,
 - c) andra släktingar till personen i ledande ställning, som har delat samma hushåll som denna person under åtminstone ett år det datum då transaktionen ägde rum,
 - d) juridiska personer vilkas ledningsuppgifter utförs av en person som avses under punkt 1 i denna artikel eller under a, b eller c i denna punkt, eller som direkt eller indirekt kontrolleras av en sådan person, eller som upprättats till förmån för en sådan person eller en person vars ekonomiska intressen huvudsakligen motsvarar intresset hos en sådan person.
3. person som yrkesmässigt utför transaktioner: åtminstone ett värdepappersföretag eller ett kreditinstitut.
4. värdepappersföretag: varje person som motsvarar definitionen i artikel 1.2 i rådets direktiv 93/22/EG ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

5. kreditinstitut: varje person som motsvarar definitionen i artikel 1.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG⁽¹⁾.
6. behörig myndighet: behörig myndighet enligt definitionen i artikel 1.7 i direktiv 2003/6/EG.

Artikel 2

(Faktorer som skall beaktas vid bedömning av marknadspraxis)

1. Vid tillämpning av artikel 1.1 andra stycket och artikel 1.2 a i direktiv 2003/6/EG skall medlemsstaterna se till att följande icke-uttömmande förteckning över faktorer beaktas av de behöriga myndigheterna, utan att det påverkar samarbetet med andra myndigheter, när de bedömer om de kan godta viss marknadspraxis:

- a) Hur öppen berörd marknadspraxis är för hela marknaden.
- b) Behovet av att slå vakt om marknadskrafterna och verklig samverkan mellan tillgång och efterfrågan.
- c) I vilken grad relevant marknadspraxis påverkar likviditeten och effektiviteten på marknaden.
- d) I vilken grad relevant marknadspraxis beaktar handelsmekanismerna på den relevanta marknaden och gör det möjligt för aktörerna att reagera på lämpligt sätt och i rätt tid med avseende på den nya marknadssituation som skapats genom denna marknadspraxis.
- e) Den risk som relevant praxis innebär för integriteten på direkt eller indirekt närliggande marknader för det berörda finansiella instrumentet, oavsett om de är reglerade eller inte, inom hela gemenskapen.
- f) Resultat från utredningar av relevant marknadspraxis som gjorts av behöriga myndigheter eller andra myndigheter som nämns i artikel 12.1 i direktiv 2003/6/EG, särskilt om relevant marknadspraxis bryter mot regler eller föreskrifter som utformats för att förebygga marknadsmissbruk, eller uppföranderegler, oavsett om det äger rum på den berörda marknaden eller på direkt eller indirekt närliggande marknader inom gemenskapen.
- g) Den relevanta marknadens struktur, till exempel om den är reglerad eller inte, vilka slags finansiella instrument som handlas och vilka slags marknadsaktörer som deltar på marknaden, däribland i vilken utsträckning icke-professionella investerare deltar på den relevanta marknaden.

Medlemsstaterna skall se till att de behöriga myndigheterna, vid bedömning av skyddsbehovet enligt punkt b, särskilt analyserar effekterna av relevant marknadspraxis mot bakgrund av de

viktigaste marknadsparametrarna, till exempel särskilda marknadsvillkor innan relevant marknadspraxis tillämpades, det viktade genomsnittliga priset för en enskild handelsdag eller den dagliga slutnoteringen.

2. Medlemsstaterna skall se till att de behöriga myndigheterna inte betraktar praxis, särskilt praxis på nya eller framväxande marknader, som oacceptabla enbart därför att de inte tidigare har godtagits av dem.

3. Medlemsstaterna skall se till att de behöriga myndigheterna regelbundet ser över den marknadspraxis som de har godtagit, särskilt med hänsyn till betydande förändringar av situationen på den relevanta marknaden, till exempel förändringar av handelsregler eller infrastrukturen på marknaden.

Artikel 3

(Samrådsförfaranden och offentliggörande av beslut)

1. Vid tillämpning av artikel 1.1 andra stycket och artikel 1.2 a i direktiv 2003/6/EG skall medlemsstaterna se till att de förfaranden som anges i punkterna 2 och 3 i denna artikel följs av de behöriga myndigheterna när de bedömer om de kan godta eller fortsätta att godta en viss marknadspraxis:

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11.2 i direktiv 2003/6/EG skall medlemsstaterna se till att de behöriga myndigheterna innan de godtar berörd marknadspraxis eller inte, i förekommande fall samråder med relevanta organ, till exempel representanter för emittenter, tillhandahållare av finansiella tjänster, konsumenter, andra myndigheter och marknadsoperatörer.

Samrådsförfarandet skall omfatta samråd med andra behöriga myndigheter, särskilt när det finns jämförbara marknader vad gäller exempelvis strukturer, volym och transaktionsslag.

3. Medlemsstaterna skall se till att de behöriga myndigheterna offentliggör sina beslut om godtagbarheten av marknadspraxis, och att besluten innehåller lämpliga beskrivningar av sådan praxis. Medlemsstaterna skall dessutom se till att de behöriga myndigheterna så snart som möjligt vidarebefordrar sina beslut till Europeiska värdepapperstillsynskommittén som omedelbart skall göra dem tillgängliga på sin webbplats.

Offentliggörandet skall innehålla en beskrivning av de faktorer som beaktats vid bedömningen om huruvida relevant marknadspraxis anses godtagbar, särskilt när olika slutsatser har dragits vad gäller godtagbarheten av samma praxis på olika medlemsstaters marknader.

⁽¹⁾ EGT L 141, 11.6.1993, s. 27.

4. Om undersökande åtgärder redan har inletts i specifika fall får de samrådsförfaranden som anges i punkterna 1–3 skjutas upp till dess att utredningarna och eventuella sanktioner har avslutats.

5. Marknadspraxis som har godtagits enligt det samrådsförfarande som anges i punkterna 1–3 får inte förändras utan att samrådsförfarandet genomförs på nytt.

Artikel 4

(Insiderinformation rörande råvaruderivat)

Vid tillämpning av artikel 1.1 andra stycket i direktiv 2003/6/EG anses användare av råvaruderivatmarknader kunna förvänta sig att få information som direkt eller indirekt hänför sig till ett eller flera sådana derivat som

- a) rutinmässigt görs tillgänglig för användarna på dessa marknader, eller
- b) skall offentliggöras enligt lagar och andra föreskrifter, marknadsregler, avtal eller sedvänjor på den relevanta underliggande råvarumarknaden eller råvaruderivatmarknaden.

Artikel 5

(Förteckningar över personer som har tillgång till insiderinformation)

1. Vid tillämpning av artikel 6.3 tredje stycket i direktiv 2003/6/EG skall medlemsstaterna se till att förteckningar över personer som har tillgång till insiderinformation, som direkt eller indirekt avser emittenten, innehåller alla personer som omfattas av den artikeln och som har tillgång till sådan information, oavsett om detta gäller regelbundet eller bara vid enstaka tillfällen.

2. Förteckningar över personer som har tillgång till insiderinformation skall åtminstone innehålla följande:

- a) Identiteten på de personer som har tillgång till insiderinformation.
- b) Anledningen till att de berörda personerna är med på förteckningen.
- c) Det datum då förteckningen upprättades och uppdaterades.

3. Förteckningar över personer som har tillgång till insiderinformation skall uppdateras så snart som möjligt

- a) när anledningen till att en person förekommer på förteckningen ändras,
- b) när en ny person skall läggas till förteckningen, eller
- c) om och när en person som redan förekommer på förteckningen inte längre har tillgång till insiderinformation.

4. Medlemsstaterna skall se till att förteckningarna över personer som har tillgång till insiderinformation bevaras i minst fem år efter det att de har upprättats eller uppdaterats.

5. Medlemsstaterna skall se till att de personer som skall upprätta förteckningar över personer som har tillgång till insiderinformation vidtar nödvändiga åtgärder för att se till att alla personer som förekommer på sådana förteckningar som har tillgång till sådan information förstår de rättsliga skyldigheterna som detta för med sig och är medvetna om de sanktioner som tillämpas vid missbruk eller otillåten spridning av sådan information.

Artikel 6

(Transaktioner som utförs av personer i ledande ställning)

1. Vid tillämpning av artikel 6.4 i direktiv 2003/6/EG, och utan att det påverkar medlemsstaternas rätt att införa andra anmälningsskyldigheter än de som omfattas av den artikeln, skall medlemsstaterna se till att alla transaktioner avseende aktier som tagits upp till handel på en reglerad marknad, derivatinstrument eller andra relaterade finansiella instrument, som utförs för egen räkning av de personer som anges i artikel 1.1 och 1.2 anmäls till de behöriga myndigheterna. Dessa personer måste följa anmälningsreglerna i den medlemsstat där emittenten är registrerad. Anmälan skall göras inom fem arbetsdagar räknat från transaktionsdatum till den behöriga myndigheten i den medlemsstaten. Om emittenten inte är registrerad i en medlemsstat skall anmälan göras till den behöriga myndigheten i den medlemsstat där emittenten är skyldig att årligen registrera dokument avseende aktierna enligt artikel 10 i direktiv 2003/71/EG.

2. Medlemsstaterna får besluta att så länge det totala transaktionsbeloppet inte uppgår till femtusen euro i slutet av ett kalenderår behövs ingen anmälan eller kan anmälan anstå tills den 31 januari följande år. Det totala transaktionsbeloppet skall beräknas genom att de transaktioner som utförts för egen räkning av de personer som avses i artikel 1.1 läggs samman med de transaktioner som utförts för egen räkning av de personer som avses i artikel 1.2.

3. Anmälan skall innehålla följande information:

- a) Namn på den berörda personen i ledande ställning hos emittenten eller, i förekommande fall, namn på den berörda person som är närmaste till personen i ledande ställning.
- b) Skälet till anmälningsplikten.
- c) Namnet på den berörda emittenten.
- d) Beskrivning av det finansiella instrumentet.
- e) Slag av transaktion (till exempel köp eller försäljning).
- f) Datum och plats för transaktionen.
- g) Transaktionens pris och volym.

Artikel 7

(Misstänkta transaktioner som skall rapporteras)

Vid tillämpning av artikel 6.9 i direktiv 2003/6/EG skall medlemsstaterna se till att de personer som avses i artikel 1.3 skall besluta från fall till fall huruvida det finns rimliga skäl att misstänka att en transaktion utgör insiderhandel eller otillbörlig marknadspåverkan, med beaktande av de moment som innebär insiderhandel eller otillbörlig marknadspåverkan enligt artiklarna 1–5 i direktiv 2003/6/EG, i kommissionens direktiv 2003/124/EG⁽¹⁾ om genomförande av direktiv 2003/6/EG när det gäller definition och offentliggörande av insiderinformation och definition av otillbörlig marknadspåverkan samt i artikel 4 i detta direktiv. Utan att det påverkar artikel 10 i direktiv 2003/6/EG skall personer som yrkesmässigt utför transaktioner följa rapporteringsreglerna i den medlemsstat där de har beviljats tillstånd eller har sitt huvudkontor eller, om det gäller en filial, den medlemsstat där filialen är belägen. Rapportering skall ske till den behöriga myndigheten i denna medlemsstat.

Medlemsstaterna skall se till att de behöriga myndigheter som tar emot rapport av misstänkta transaktioner omedelbart vidarebefordrar denna information till de behöriga myndigheterna för de berörda reglerade marknaderna.

Artikel 8

(Tidsfrist för rapportering)

Medlemsstaterna skall se till att i händelse av att de personer, som avses i artikel 1.3, blir medvetna om att det föreligger rimliga skäl för misstanke vad gäller den relevanta transaktionen rapport om detta görs utan dröjsmål.

Artikel 9

(Rapporteringsinnehåll)

1. Medlemsstaterna skall se till att de personer som omfattas av rapporteringsplikten överlämnar följande information till den behöriga myndigheten:

- a) Beskrivning av transaktionerna, däribland slag av order (till exempel limiterad order, marknadsprisorder eller andra slag av order) och slag av marknad (till exempel handel med stora poster).
- b) Anledning till att det kan finnas skäl att misstänka att transaktionerna utgör marknadsmissbruk.
- c) Identifieringsmöjligheter avseende de personer för vilkas räkning transaktionerna genomfördes och andra personer som deltagit i de relevanta transaktionerna.
- d) I vilken egenskap personen som är föremål för rapporteringsplikten handlar (till exempel för egen räkning eller på tredje parts vägnar).
- e) All information som kan vara av betydelse vid granskning av misstänkta transaktioner.

⁽¹⁾ EGT L 126, 26.5.2000, s. 1.

2. Om denna information inte finns tillgänglig vid tidpunkten för rapporteringen skall det åtminstone framgå av vilka skäl de rapporterande personerna misstänker att transaktionerna kan utgöra insiderhandel eller otillbörlig marknadspåverkan. All återstående information skall överlämnas till den behöriga myndigheten så snart informationen finns tillgänglig.

Artikel 10

(Rapporteringsåtgärder)

Medlemsstaterna skall se till att rapportering till den behöriga myndigheten kan göras per post, e-post, fax eller telefon, i det senare fallet förutsatt att rapporteringen på begäran av den behöriga myndigheten bekräftas skriftligen.

Artikel 11

(Ansvar och tystnadsplikt)

1. Medlemsstaterna skall se till att den person som rapporterar till den behöriga myndigheten enligt artiklarna 7–10 inte informerar någon annan person om detta, särskilt inte de personer för vilkas räkning transaktionerna har genomförts eller närstående parter till dessa personer, utom med stöd av lag. Uppfyllandet av detta krav får inte ge upphov till någon form av ansvar för den anmälade personen, förutsatt att den anmälade personen handlar i god tro.

2. Medlemsstaterna skall se till att de behöriga myndigheterna inte informerar någon person om identiteten på den person som har rapporterat transaktionerna om ett offentliggörande skulle eller kan antas komma att skada den person som har rapporterat transaktionerna. Denna bestämmelse påverkar inte kraven på genomförande eller sanktionsordningarna enligt direktiv 2003/6/EG och inte heller reglerna för överföring av personuppgifter som fastställs i direktiv 95/46/EG.

3. Rapportering i god tro till den behöriga myndigheten enligt artiklarna 7–10 får inte utgöra en överträdelse av någon regel om tystnadsplikt som följer av avtal eller lag eller någon annan författning, och får inte ge upphov till någon form av ansvar för den rapporterande personen med avseende på denna rapportering.

Artikel 12

(Genomförande)

1. Medlemsstaterna skall senast den 12 oktober 2004 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De skall genast överlämna texterna till dessa bestämmelser till kommissionen tillsammans med en jämförelsetabell mellan de bestämmelserna och bestämmelserna i detta direktiv.

När medlemsstaterna antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 13

(Ikraftträdande)

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 14

(Adressater)

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 29 april 2004.

På kommissionens vägnar

Frederik BOLKESTEIN

Ledamot av kommissionen